

AKROPOLITÁN

AKROPOLITÁN

FILOZOFIE - KULTURA - DOBROVOLNICTVÍ

KVĚTEN 2022 Filozofie pro život č. 147

Filozofie, kterou navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

Šéfredaktorka

Slavica Kroča

Odpovědná redaktorka

Ivana Hurytová

Redakce a grafická úprava:

Eva Bímová, Martina Flaitingrová

Jana Aksamítová, Ondřej Aksamít,

Samuel Bíma, Aleš Gabriel

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

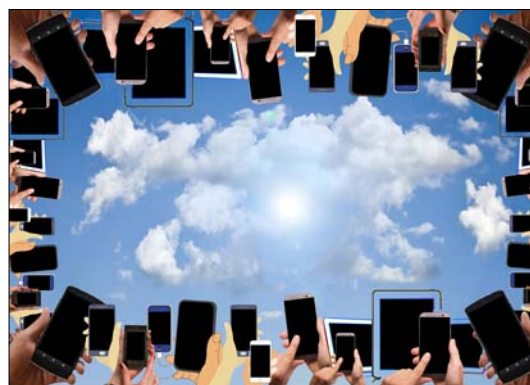
Všechna práva vyhrazena.

Tento časopis nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukovány v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

5

KVĚTEN, PROBUZENÍ ŽIVOTA

6

POTŘEBA FILOZOFIE V INFORMAČNÍM VĚKU?

8

PILÍŘ TISÍCILETÉHO EGYPTA: MORÁLKA

11

KAIROS, BŮH SPRÁVNÉHO OKAMŽIKU

Tento úvodník bych ráda zasvětila velké filozofce Heleně Petrovně Blavatské, jedné z nezáhadnějších postav 19. století, spisovatelce a cestovatelce, která se ve své době vymykala představě o tom, kde je „ženino místo ve světě“. A všem ostatním velkým ženám, které prorazily cestu nám, jež jsme přišly po nich a kráčely v jejich šlápějích. Možná všechny nebyly matkami fyzickými, ale mají v nás své duchovní děti a proto jim též náleží Den matek, který je v České republice oslavován druhou nedělí v květnu, tedy tento rok 8. května.

H. P. Blavatská se dokázala několikrát dostat do Tibetu, aby nám přinesla mnohé vědomosti ukryté v jeho lůně, z nichž si dnes můžeme přečíst nejen Tajnou Nauku či Isis závoje zbavenou, ale i Hlas Ticha, který razí stezky vnitřnímu bohatství hlubokomyslnými slovy svého obsahu.

Odešla 8. května roku 1891 a na její počest byl tento den pojmenován „Dnem bílého lotosu“. A právě lotos je květina, jejíž symbolismus chci v měsíci květin krátce popsat, jako moje poděkování všem, kteří nám dali bohatství moudrosti a umožnili nám poznat smysl života, protože i oni jsou jako lotos, symbol moudrosti, symbol probuzeného člověka.

Lotos je symbolem dokonale sladěných čtyř základních elementů, které potřebujeme pro život: země, vody, vzduchu a ohně. Jeho kořeny jsou usazené hluboce v zemi, z níž čerpá svou sílu, jeho stonk uť zbavený nečistot bahna prochází vodou, na které plují jeho listy sajíce čerstvý vzduch a jeho květ se ve vzduchu vznáší otočen k ohnivému slunci, které mu poskytuje světlo a teplo, z něhož čerpá svou energii a život.

Lotos vyrůstá z bahnitě země, ale během své cesty ke hladině se očišťuje, aby mohl vydat to nejlepší a nejkrásnější ze sebe: své okvětní lístky ozářené sluncem, svou květinu jako symbol čistoty, a právě proto je pokládán za symbol dokonalosti.

I člověk je jako lotos: potřebuje fyzické tělo země, aby byl pevný, potřebuje energii vody, která proudí jeho tělem a dává mu život, potřebuje vzduch, aby se nadechl z plných plic svých citů, a oheň své mysli, aby byl rozvážený. Otázka u toho posledního však je, proč tuto mysl nepoužíváme stále, abychom rozváženě kráčeli životem a nekladli při tom překážky na cestě ani sobě, ani ostatním lidem. Proč ubližovat, proč trápit, proč ničit...

Podobenství vypráví, že když Buddha dosáhl osvícení, už neviděl lidi jako lidské postavy s tvářmi, nýbrž jako stonky, poupata či květy lotosu. Někteří z bahna vyrůstali, jiní v něm byli ponoření. Někteří se z plných plic nadechovali vzduchu a svou tvář obraceli ke slunci, jiní se ho báli, jako lidé z Platonovy jeskyně.

Ještě žijeme v jeskyni. Přichází však květen a měli bychom ji opustit. Přichází květen, pro většinu lidí nejkrásnější měsíc, protože všechno rozkvétá, včetně lásky. Dostanou ji všichni?

Přichází 8. květen, který oslavujeme jako konec 2. světové války. Doufám, že i tento rok skončí alespoň některé. Doufám v konec některých, ale přeji si konec všech.

Slavica Kroča

STOUPÁNÍ NA HORU

Poblíž indiánské vesnice se z pouště zvedala vysoká hora. Vyšplhat na ni znamenalo vykonat velký čin, a tak se o to všichni chlapci chtěli pokusit. Jednoho dne jim náčelník řekl: *Dnes se můžete pokusit zdolat horu. Vyjděte hned ráno a jděte tak daleko, jak dokážete. Až budete unaveni, přineste mi větvíčku z toho místa, kam jste došli.*

Vydali se na cestu plni naděje a každý cítil, že jistě dorazí na vrchol.

Ale brzy se loudavě vrátil tlouštík a vztáhl k náčelníkovi ruku s kaktusovým listem. Náčelník se usmál: *Milý hochu, vždyť ty jsi se nedostal ani k úpatí, nepřešel jsi poušť.* Později se vrátil druhý chlapec a nesl šalvějovou snítku. *Došel jsi na úpatí hory, ale nepokusil ses vyšplhat.* Dalšímu chlapci s trnitou vět-

vičkou řekl: *Ty jsi šplhal vzhůru, dostal ses k prvnímu skalnímu převisu.* Odpoledne dorazil hoch s cedrovou snítkou a byl pochválen, že dobyl polovinu hory. Ještě později přišel hoch s borovou větvíčkou. Ten dobyl tři čtvrtiny cesty výstupu.

Slunce stálo už nízko, když se vrátil poslední. Byl to krásný chlapec vznešené povahy. Přicházel s prázdnými rukama, ale oči mu zářily. *Můj otče, dostal jsem se tam, kde nebyly žádné stromy, nemohl jsem přinést větvíčku, ale spatřil jsem Zářící Moře.* Také starcova tvář se rozzářila. *Poznal jsem to, když jsem ti pohlédl do tváře. Ty ses dostal na vrchol. Nepotřebuješ žádnou větvíčku. Větvíčky jsou jen důkazy toho, co člověk vykonal. Ty jsi sám potvrzením svého vítězství. Je to napsáno v tvých očích a zvoní to v tvém hlase. Pocítil jsi nadšení, viděl jsi nádheru hory.*

Převyprávěno podle E. T. Setona

KVĚTEN, PROBUZENÍ ŽIVOTA

Květen je tradičně měsícem květin, měsícem jara v pravém smyslu slova. A neuchylujeme se k tomuto vyjádření jako k tisíckrát opakovaným jednoduchým literárním obrazům, nýbrž ve snaze najít prostý a skutečný význam jara a květin. Jako filozofové „na klasický způsob“, způsob tak starý, že je zase nový, chceme přímou odpověď na přirozenou žízeň po vědění, která v nás dřímá.

Jisté je, že jaro je probuzením po spánku ve studené zimě. Též je jisté, že v člověku cyklicky přicházejí probuzení, která následují po obdobích tmy nebo letargie. Probuzení je vždy krásné, protože zahrnuje světlo, aktivitu, obnovu, pohyb... Když se však probudíme, jak se zaměřit na jednání a jak v něm pokračovat? Když se v nás zrodí jaro, jak ho udělat trvalejším?

Jedno z největších zel člověka snad spočívá v tom, že chce s mnoha věcmi začínat, ale nedokáže v nich pokračovat. Protože začátek vyžaduje málo úsilí a také obsahuje přitažlivost novosti, zatímco pokračování díla je synonymem trpělivosti a zkušenosti, obětavosti a odpovědnosti... A právě tehdy se vyhýbáme obtížnému pokračování a hledáme něco nového pouze proto, že je to nové.

Právě zde se s jarem rodí jazyk květiny, která je plodem probuzení. Tím však její funkce nekončí, nýbrž trpělivě den za dnem bojuje proti nepříznivým žvlům, aby se vzpřímeně vztyčila vstříc svému osudu, kterým jsou slunce a růst. Květina vychází ze země; květina začíná jako malé semínko, ale nespojuje se s tím, že bude semínkem, nýbrž otevírá své voňavé a barevné okvětní lístky. Květina využívá všechny své síly, aby se vztyčila směrem k nebi, navzdory kořenům, které ji pevně svazují... A květina také umírá, když vyčerpá svůj cyklus... Jako umírají lidé, jako dříve či později skončí bolesti života, jako přichází milosrdná noc po žhavých paprscích slunce.

Nic však v přírodě neumírá. Všechno je cyklické. Květina, která ztrácí jas svých okvětních lístků, se vrací do země, z níž pochází, a ve svých řadrech střeží semínka stejného druhu jako původní květina. A takto člověk, který roste vzpřímeně jako květiny, nezná smrt a jeho změny jsou formami evoluce, které cyklus po cyklu opakují stejnou květinu, pokaždé jasnější, čistší a voňavější. Jako květen, jako květiny, jako lidé...

Delia Steinberg Guzmán

POTŘEBA FILOZOFIE V INFORMAČNÍM VĚKU?

Žijeme v době, která na nás v mnoha ohledech klade zcela nové nároky, s nimiž mnohdy není snadné si poradit. Jedním z nejvýraznějších prvků, které nám vstupují do života v nebyvalé míře, jsou informace. Tlačí se na nás ze všech stran a díky takřka nekonečným možnostem, jak se k nám mohou dostat, jsme jimi prakticky zavaleni.

Abychom porozuměli světu, ve kterém žijeme, i sobě samým, samozřejmě potřebujeme mít k dispozici dostatek informací. Je však nutná i jistá míra jejich kvality a naše schopnost je zpracovat, abychom dosáhli toho, že se stanou oporou naší schopnosti žít svůj život aktivně. Pokud v tomto ohledu nedokážeme dosáhnout rovnováhy, obvykle žijeme svobodně a aktivně pouze zdánlivě. Reagujeme na vnější okolnosti, podobně jako se pohybuje tenisový míček, jehož pohyb se může zdát tím nejdůležitějším prvkem hry. Ve skutečnosti, jak víme, je poháněný údery hráčů a jejich raket z jedné strany kurtu na druhou.

Většina z nás nemá problém vybrat si informace, o které se zajímá a se kterými souzní,

ani je nějakým způsobem do svého života integrovat. Ale je otázkou, zda jsme spíše míčkem poháněným vnější silou, nebo ptákem mávajícím svými křídly, schopným využít síly větru, ale také letět proti němu bez ohledu na námahu, je-li k tomu dobrý důvod.

Problém nastává už na úrovni informací, které jsou nejnázatelněji k dispozici a které se na nás hrnou ze všech stran. Snad právě proto, že jejich zdrojů, tvůrců a poskytovatelů je nespočet a jejich existence bývá závislá na množství těch, kteří jim věří, sdílejí je či následují, zdá se nám, že většina informací stále více postrádá skutečnou hloubku a obsah. Mnohem více jsou snahou vzbudit a roznítil emoce (uvěř, následuj mě, ...), než poskytnutím maxima objektivních informací umožňujících nám provést racionální úvahu a vytvořit si dle možností kvalifikovaný názor. Poslechneme-li si politiky, komentátory, aktivisty a dnes už často i odborníky a vědce, slyšíme stále méně důkazů a racionálních úvah, ale o to více výzev, výkřiků, morálních apelů a „jediných správných pravd“ a postojů. Je to ryzí útok na naše emoce.

Záplava prázdných slov, která téměř vylučuje možnost zaujmout rozumné stanovisko, protože vlastně není o čem přemýšlet, nebo by bylo zapotřebí takové úsilí k tomu, abychom vybrali to podstatné, že to většinou vzdáme a necháme se smést proudem. Buď souhlasíš, nebo jsi nepřítel; buď jsi s námi, nebo proti nám. Dokonce se již mnozí „vůdci“ či „zvěstovatelé pravdy“ ani netají pohrdáním námi, ke kterým mluví z pozice, že není třeba či je dokonce nebezpečné poskytovat nám potravu k přemýšlení, protože bychom tomu stejně nerozuměli. Důsledkem je rozdělená společnost a zdá se, že linií, podle kterých se rozpadá, je stále více.

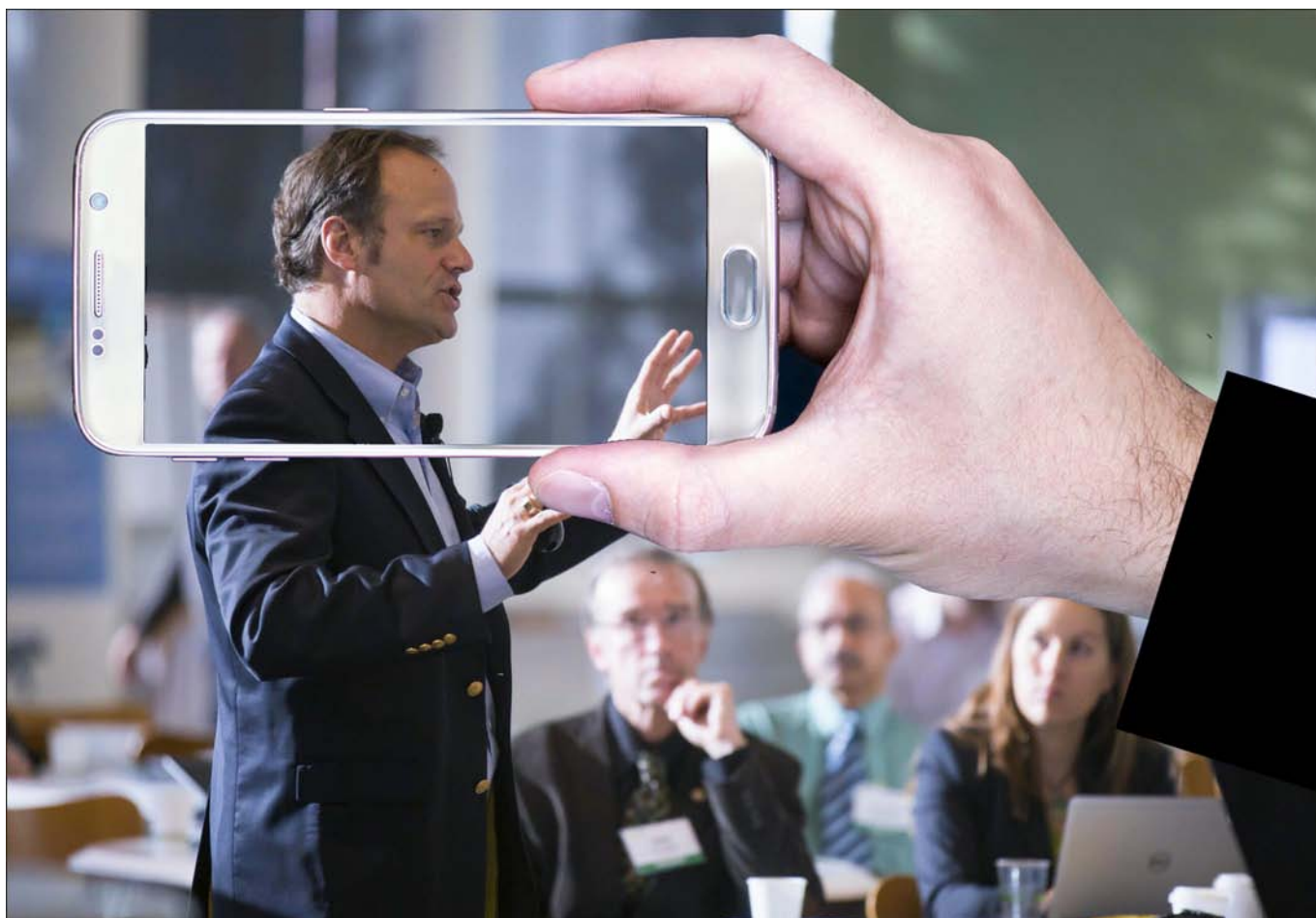
Abychom spolu mohli mluvit a dorozumět se, je zapotřebí mít o čem mluvit, tedy ne o „dojmech“, ale o „pojmech“. Obsah sdělení musí být nejen emocionální, ale hlavně racionální. Potom lze použít skvělý nástroj, který my lidé máme k dispozici, a tím je rozum a rozumná úvaha. Pak se může zrodit dialog i respekt a porozumění, aniž bychom se vždy se všemi a na všem museli shodnout. Emoce jsou slepá a omezená síla, i když mají

velkou energii. Jsou-li však osedlané rozvážným rozumem, stanou se křídly vládnoucími větrům života.

Abychom zvládli život v tomto světě chrlícím účelové informace, je pro nás nezbytné se vrátit ke skutečné Filo-Sofii, tedy k Lásce k Moudrosti. Protože ona po tisíce let inspirovala k tomu, abychom používali rozum k lepšímu pochopení skutečnosti a o toto úsilí opírali svůj vlastní život. Učí nás odvrhnout balast, najít jádro, které je podstatné, a o něj se opřít, abychom se poté mohli posunout o kousek dál. Vědomí „Vím, že nic nevím“ Sokratovi umožňovalo mluvit s kýmkoliv, ptát se kohokoliv a společně nacházet řešení „Podobá se (Pravdě)“, být pánem svého osudu, nikdy se v hledání pravdy nezastavit a být šťastný tak, jak jen může člověk být.

Inspirujme se Sokratem a dalšími filozofy. Nechtějme mít názor na všechno. Chtějme porozumět tomu, co je podstatné, tomu, na co můžeme mít vliv. To znamená být filozofem.

Miroslav Huryta

PILÍŘ TISÍCILETÉHO EGYPTA: MORÁLKA

Díky zkoumání starých egyptských textů napsaných na papyrus či střepey hliněných nádob (ostraka), dřevěné destičky a kusy vápence, pomocí hieroglyfů a hieratického písma si dnes můžeme udělat celkem dobrou představu o chápání úlohy morálky ve starověkém Egyptě. Sice nevíme, jak byla morálka prezentována a uplatňována mezi prostým lidem, ale můžeme vidět její velmi vysokou úroveň ve vyšších a vzdělaných společenských vrstvách.

Cílem morálky v těchto vrstvách bylo dosažení zaslouženého společenského postavení podmíněného vysokými morálními kvalitami nezávisle na majetkových poměrech. Cílem bylo vychovat člověka a přetvořit neznalého člověka ve znalého. Přeměnit člověka vášnivého, horkokrevného a prudkého, ovládaného emocemi, v člověka uvážlivého, vyrovnaného a klidného. Vychovat a vzdělat neznalého a hloupého v moudrého znalce, který bude připraven ke správnému, zodpovědnému a plnohodnotnému životu. Pro uskutečnění tohoto cíle byla člověku předkládána a vštěpována moudrá naučení, která již ve třetím tisíciletí před naším letopočtem měla v sobě nahromaděnou zkušenost získanou v mnoha

předšlých generacích. Předkládané rady a doporučení byly ukazovány jako příklady, které se v reálném životě osvědčily, a byly předkládány tím, kdo se jimi sám řídil.

... říkal jsem pravdu a jednal jsem spravedlivě.

Správně jsem mluvil a správně jsem také podával zprávy.

Dosáhl jsem dokonalosti tím, že jsem si přál pro lidi dobro.

Soudil jsem dva soupeře tak, že byli oba spokojeni.

Chránil jsem slabého před silnějším, jak jen jsem mohl.

Dával jsem chléb hladovému a oděv nahému.

Čtil jsem svého otce a byl jsem laskavý ke své matce...

Celé pojetí morálky v Egyptě vycházelo z platnosti principu Maat, univerzálního řádu, který v tomto pojetí zajišťoval chod celého vesmíru a promítal se do všech oblastí života.

Řídil se jím pohyb souhvězdí stejně jako střídání ročních období, růst rostlin i vztahy mezi lidmi, uspořádání společnosti, zrození a smrt. Výraz Maat, který zosobňovala stejnojmenná dcera slunečního boha Rea zobrazovaná jako klečící žena s pštrosím pérem na hlavě, odpovídá našim pojmům řád, pořádek, pravda, spravedlnost, právo, zákonnost.

Dnes se můžeme těšit a stále i učit z řady staroegyptských ponaučení, která se nám dochovala díky pozdějším přepisům a současným překladům. Mezi nejznámější patří:

Naučení prince Hardžedefa – ponaučení svému synovi o zřízení „domu smrti“;

Naučení vezíra Ptahhotepa – rozsáhlá etická ponaučení svému synovi;

Naučení pro Kagnemiho – rady pro správce sídelního města;

Napomenutí starého mudrce – nářek nad nejistotami a proměnlivostí života;

Stížnosti výmluvného venkovana – o soudních poměrech a dovolávání se spravedlnosti;

Naučení pro krále Merikarea – manifest zásad pro vládu panovníka Merikarea;

Rozhovor muže s vlastní duší – samomluvný dialog o smyslu života;

Naučení Amenemheta I. synovi – zdůvodňování právoplatných nároků na trůn;

Naučení Chetiho – chvála povolání písaře;

Lojalistické naučení – zdůrazňování významu věrnosti svému panovníkovi;

Naučení muže synovi – doporučení pro úředníky;

Naučení Aniho – moudré rady dospívajícím a žákům;

Naučení Amennachta – výchovná naučení synovi na cestu životem;

Naučení Amenemopa – moudré rady pro život a dosažení blaha;

Chvála mudrců a knih – vyzvednutí nadčasového působení moudrosti.

Naučení byla v Egyptě pěstována a rozvíjena po celé období starověku, vyučovala se ve školách a písaři se je učili z paměti a dále je přepisovali. Je nepochybné, že také ovlivnila kulturu dalších národů. I když se žádný ze starověkých autorů o nich nezmiňuje, tak je zřejmé, že podobný charakter rad a naučení se objevuje v hebrejské *Knize přísloví* a lze nalézt i významné shody s křesťanskou etikou.

Nyní se můžeme podívat na některá naučení, která se v určité formě také přenesla do evropské morálky. I po čtyřech až pěti tisíci letech jsou stále platná a můžeme s nimi souhlasit. Tady je pár ukázek z *Naučení vezíra Ptahhotepa*.

Nebud' pyšný na své vědění, a nespolehej na to, že jsi znalec, nýbrž rad' se s neznámým stejně jako s mudrcem.

Jsi-li mužem na vedoucím místě, jenž řídí osudy mnoha lidí, snaž se, aby každý tvůj čin byl tak dokonalý, že v tvém jednání nebude ani stopy po bezpráví.

Člověk si pomyslí: „Chtěl bych něco získat při pouhém ležení v posteli,“ místo aby ho napadlo: „Chtěl bych něčeho dosáhnout vlastním přičiněním.“

Drž se pravdy, ale nepřeháněj ji. Prudké výlevy srdce dále nešiř. Vyvaruj se pomlouvání, kterým bys popudil jednoho velmože proti druhému.

Jestliže máš na poli úrodu a bůh ti ji ještě zvětšuje, nechvástej se a nepovyšuj se nad toho, kdo nic nemá.

Jen ten, kdo ovládá svoji chtivost, zvládne všechno ostatní, neboť si může říci: „Kéž bych věděl.“ Střež se touhy po zisku, neboť je to zlá nevyлéčitelná nemoc.

Tomu, kdo je po celý den mrzutý, nikdo nepřipraví šťastný okamžik, zatímco tomu, kdo je po celý den rozverný, není nikdo schopen udržet ani pořádek v domě.

Ponaučení obsahují mnoho etických rad, ale i rady týkající se etikety, kterou je třeba dodržovat při návštěvě výše postavené osoby i přátel. Týkají se také rad o poslušnosti

ke svým rodičům a vztahu mezi manželi. Při troše pozornosti nalezneme, možná trochu s překvapením, obdobné myšlenky v současné morálce. Rady týkající se řešení sporů jsou stále živé i po pěti tisících letech. Nalezneme zde spoustu rad, které nabádají k modernímu „pozitivnímu“ myšlení. Celkem jasně z rad a ponaučení vycítíme, jaká důležitost byla kladena na poslušnost vůči výše postaveným a dodržování společenského řádu. Všechny etické rady pak můžeme stručně shrnout do jednoduchého ponaučení.

Moudrý člověk se pozná podle toho, co ví, uslechtilý podle dobrých skutků.

Nadčasová ponaučení mají svoji nesmrtelnost zajištěnu. Provází lidstvo již tisíce let a další tisíce let mají před sebou. Protože jsou stále platná a potřebná.

Dobrym a dodnes inspirujícím příkladem je právě egyptská morálka, jež se stala pevným pilířem společnosti, který jí zajistil tisícileté trvání a stabilitu.

Petr Matyska

Citace jsou převzaty z knihy Břetislava Vachaly Moudrost starého Egypta

KAIROS, BŮH SPRÁVNÉHO OKAMŽIKU

Není pravda, že máme málo času; pravdou je, že ho mnoho promarníme, tvrdil již před dvěma tisíci let stoický filozof Seneca. Zkušenost, že jsme právě promeškali příležitost nebo nám unikl ten správný okamžik, kdy jsme mohli něco říci nebo udělat, není asi nikomu úplně neznámá. Lidé v antickém Řecku mohli v těchto situacích nalézt pomoc u boha Kaira, neboť ten byl ztělesněním správného okamžiku a schopnosti využít příležitost, která se nám právě naskytla. A jelikož je člověk stále člověkem a nepřestaly ho trápit stejné starosti jako kdysi, můžeme se Kairem v současné době inspirovat i my.

Tento bůh byl zpodobňován jako spěchající okřídlený mladík s bujnou kadeří na čele a holým temenem a týlem. V ruce držel břitvu, na jejímž ostří nesl dokonale vyvážené váhy. Jeho podoba nás symbolickým způsobem upozorňuje, že je třeba všimnout si příležitostí, když se nám nabízejí, nezaváhat a – jak se dodnes říká – chytit je za pačesy. Příležitosti kolem nás mnohdy proletí a my si jich ani nevšimneme. Pokud je přece zpozorujeme, avšak příliš pozdě, za lysý zátylek už se Kairos chytit nedá. Váhy na ostří břitvy tak

představují jedinečnost a prchavost každého jednotlivého okamžiku, který rychle pomíjí a jemuž říkáme současnost.

Nejslavnější socha boha Kaira se všemi zmiňovanými atributy byla ve čtvrtém století př. n. l. vytvořena z bronzu Lyssipem, dvorním sochařem Alexandra Makedonského. Přestože se do dnešních dní nedochovala, byla inspirací pro mnohá pozdější vyobrazení tohoto božstva. Podle jejího vzoru byly vytvořeny další sochy či reliéfy, například v Turíně nebo Splitu. Jeden z nejznámějších reliéfů pochází z prvního století př. n. l. a dnes se nachází v muzejních sbírkách chorvatského Trogiru, kde byl také nalezen. Kairos však inspiroval i umělce v pozdějších dobách. Renesanční malíř Francesco Salviati jeho podobu vtiskl do několika fresek, které můžeme dodnes obdivovat například v Palazzo Sacchetti v Římě nebo Palazzo Vecchio ve Florencii; ta poslední nese název Čas jako příležitost.

To nás odkazuje k dalšímu významu tohoto boha: byl jedním z aspektů času. Ve starém Řecku existovala pro čas dvě slova: *chronos*

a kairos. Každý aspekt byl reprezentován jedním bohem. Bůh Kronos byl znázorňován jako stařec se srpem, jenž kosí vše minulé, v jedné ruce a lampou, jež osvětluje budoucnost, v té druhé. Představoval tak čas v jeho běhu, rytmu, následnosti, jako příčiny, které plodí své důsledky. Naproti tomu je mladíček Kairos symbolem toho křehkého, téměř nezachytitelného „ted“; současnosti, která se nebude opakovat, a kterou je proto třeba zachytit, vnímat, využít a přetavit ve zkušenost, aby nebyla ztracena.

Kronos je tak časem v jeho kvantitě, jak to koneckonců ukazují slova, jež nám dala řečtina: kronika zaznamenává události v jejich následnosti, chronologie řadí okamžiky jedny za druhé tak, jak po sobě následovaly, a chronometr měří vteřiny, které jedna za druhou uplynávají. Kairos však poukazuje na kvalitu času; charakteristiku, která mu

nepřisluší automaticky, jako ubíhají minuty a hodiny, ale kterou ho musí obdařit každý člověk sám, neboť pro každého bude jiná. Pak nebude Kairos jen pomíjivým okamžikem, ale okamžikem správně využitým, obdařeným smyslem, uměním být ve správný čas na správném místě a udělat správnou věc. V angličtině nebo francouzštině se proto slova kairos dodnes používá právě jako synonyma pro příhodnou chvíli.

Kairos nám pomáhá vzít život do svých rukou; nečekat na vhodnou chvíli, ale vědět, že každá chvíle může být k něčemu příhodná. Kdo pustí Kaira do svého života, ví, že se v každém okamžiku může něčemu naučit, něco pochopit, udělat správnou věc. Vždyť i uprostřed problémů leží příležitost, jak kdysi řekl Albert Einstein.

Tereza Goliášová

JARNÍ OČISTA A POVZBUZENÍ ORGANIZMU

Příroda opět vydává svou jarní sílu a my toho můžeme s úspěchem využít. Při procházce do míst, která se nenacházejí blízko zdrojů znečištění, můžeme obětovat trochu času a nasbírat jarní byliny. Svému tělu tak dodáme vitalitu a umožníme mu snáze vyloučit nejrůznější toxiny, které naše tělo nastřádalo. Používáme mladé listy, případně květy, nepoškozené a zdravé a před použitím je dobře propereme ve studené vodě. Dbáme na to, aby se nezapařily. Uvedeme si několik příkladů jarních bylinek vhodných pro očistné kúry, které je škoda nevyužít.

Pampeliška lékařská (Smetánka) nám na jaře nabízí mladé listy. Ty mají dosti silné močopudné účinky, podporují činnost ledvin a jater, a tím i detoxikaci organismu. Obsahují vitaminy A, B, C, betakaroten, křemík, draslík a vápník, hořčiny a třísloviny. Obsahem inulinu je pampeliška vhodná pro diabetiky. Nahořklá chuť ji předurčuje především do zeleninových salátů. Je důležité nepřehánět s množstvím, jinak mohou mít někteří lidé mírné zažívací potíže. Doporučená denní

dávka je jedna větší hrst čerstvých listů na osobu.

Kopřiva dvoudomá je takřka zázračnou bylinou proti jarní únavě. V tomto období se dá použít nejen jako čaj, ale také do polévek, jako špenát či nádivka. Obsahuje vitamin C, betakaroten, vitamin A, vápník a železo. Působí močopudně, rozpouští hleny v těle, pomůže při chudokrevnosti, akné, ekzémech a revmatismu. Podporuje léčení zánětů močových cest, používá se při vysokém tlaku a pomáhá při premenstruačním syndromu, u zvětšení prostaty a senné rýmy. Kopřivu bychom měli užívat vždy dva týdny a poté dva týdny vynechat, protože odvádí z těla draslík. Proto je při častějším použití třeba dbát na jeho doplnění, například konzumací banánů a čerstvé zeleniny. Nepoužívat v těhotenství, při kojení a u dětí do dvou let.

Šťovík kyselý je oblíbený obzvláště mezi dětmi. Ve svých listech nám nabízí mnoho vitamínu C, betakarotenu, vápníku, dále třísloviny, soli železa, manganu, draslíku

a křemíku. Působí močopudně, čistí krev a stimuluje játra k činnosti. Pozor na předávkování kyselinou šťavelovou, která se při vysokých dávkách může usazovat v ledvinách. U někoho může způsobit alergickou kopřivku. Proto doporučujeme maximálně 100 g listů na osobu a den. Dobré je jej doplnit mlékem nebo vejcem při přípravě jídla. Používáme jej do salátů, polévek, přidáváme do špenátu, pomazánek apod.

Sedmikráska chudobka nám ke konzumaci nabízí listy i květy. Dají se použít do salátu, ale třeba i do polévky, na chléb s máslem apod. Účinek listů i květů je pro detoxikaci téměř stejný. Obsahují hořčiny, sliz, silice, flavonoidy, třísloviny, organické kyseliny, minerální látky, inulin a cukr. Působí močopudně, stimuluje žlučník a játra, lehce podporuje pocení a čistí krev. *Sedmikráska* pomůže na dnu, artritidu, akné, ekzémy, zevně použitá jako koupel nebo na kloktání je účinná na špatně se hojící rány, vředy a při zánětech dásní.

Česnáček lékařský je bylina s česnekovou vůní. Mladé listy s lehce nahořklou chutí lze v menším množství přidat do salátu nebo polévky. Dříve se také sušil a používal jako koření. Česnáček má vysoký obsah vitamínu C a betakarotenu. Má detoxikační účinky a je také doporučován při léčbě revmatu, dny a ekzémů. Dále obsahuje látky, které účinkují proti rakovině.

Popenec břečťanovitý lze používat od dubna do července, kdy, nejlépe odpoledne, sbíráme nať. Lze jej použít do salátu a podobně, jako u předcházejících druhů. Obsahuje třísloviny, hořčiny, silice, cholin, saponiny, pryskyřice, organické kyseliny, vitamin C, betakaroten a draslík. Má protizánětlivé a stahující účinky, působí močopudně a hojivě. Je účinný při katarrech dutin a průdušek. Při zahlenění jej lze kloktat. Podporuje chuť k jídlu, zlepšuje trávení a mírní průjemová onemocnění. Lze jej použít na čaj, do koupele, jako obklad, nebo jako koření.

Miroslav Huryta

PROGRAM AKTIVIT

DUŠEVNÍ KLID PODLE SENEKY
Přednáška

PŘÁTELSTVÍ
Úterý, 17. května 2022 19:00
On-line přednáška

TIBETSKÝ BUDDHISMUS
Přednáška

MAGICKÉ PROPORCE V PŘÍRODĚ
Pondělí, 27. června 2022 19:00
On-line přednáška

JAZYK SNŮ
Přednáška

MARCUS AURELIUS
HOVORY K SOBĚ
Úterý, 19. července 2022 19:00
On-line přednáška

MĚSÍC
SYMBOLIKA A VLIV NA ČLOVĚKA
Přednáška

ATLANTIDA A JEJÍ MYSTERIA
Přednáška

JAK ZLEPŠIT SVOU POZORNOST
Seminář s workshopem

CARTER A TUTANCHAMON
Přednáška

OD PLATONA K MATRIXU
Přednáška

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Chtěli byste lépe poznat sami sebe a svět, který nás obklopuje? Máte otázky a hledáte odpovědi? Existuje více cest, jak je najít. A jednu z nich odjakživa nabízí filozofie. Když se dnes řekne slovo filozofie, často si představíme teoretickou disciplínu odtrženou od praktického života. Tento kurz vám přiblíží filozofii takovou, jaká ve své podstatě je: srozumitelnou a užitečnou v našem každodenním životě.

Filozofie pro život

PŘÍRODNÍ FILOZOFIE
ČLOVĚK A UNIVERZUM
ODKAZ DÁVNÉ INDIE
ZÁHADY TIBETU
BUDDHISTICKÁ FILOZOFIE
MOUDROST ČÍNY
VÝZVA ŽIVOTA VE SPOLEČNOSTI
PLATON A „MÝTUS O JESKYNI“
ARISTOTELES
PLOTIN A NEOPLATONICKÁ ŠKOLA
DŮLEŽITOST VÝCHOVY
EGYPT
ŘÍM A STOIKOVÉ
DĚJINY, PAMĚŤ A ZKUŠENOST
DĚJINY A MYTOLOGIE
HISTORICKÉ CYKLY
SVOBODA A OSUD

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející schopnosti člověka:

POZORNOST
KONCENTRACE
PAMĚŤ
IMAGINACE
VŮLE atd.

**„Není pravda, že máme málo času,
avšak pravda je, že ho hodně promarníme.“**

Seneca

